Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium
વિષય: બેંકિંગ કાનૂન અનેવ્યવહાર પેપર–૩

તારીખ:. ૦૯–૦૩–૨૦૧૮ **સીટ નંબર:...........**
સમય: ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ **કુલ ગુણ:–૫૦**

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં. ૧ અને પ્રશ્ન નં. ૪– બ ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) તમામ પ્રશ્નોના જવાબ મુદ્દાસર લખવા જરૂરી છે.

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. કયા સંજોગોમાં બેંકર નાણાં ચુકવવાનો ઈન્કાર કરી શકે ?
૨. માલિકી હકકનું પરિવર્તન એટલે શું ?
૩. કોર બેંકિંગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
૪. બિલ ઓફ લેડિંગ એટલે શું ?
૫. નિક્ષેપ (બેઈલમેન્ટ) નો કરાર સમજાવો.

૨. (અ) ચેકનો અયોગ્ય નકાર એટલે શું ? ચેકના અયોગ્ય નકારની અસરો જણાવો. (૦૬)
(બ) નાણાં વસુલ કરનાર બેંકરની તેના ગ્રાહકો પ્રત્યેની ફરજો જણાવો. (૦૬)

<u>અથવા</u>

૨. (અ) કાયદેસરની યોગ્ય ચૂકવણી એટલે શું ? કાયદેસરની યોગ્ય ચૂકવણી માટેની શરતો વર્ણવો. (૦૬)
(બ) રેલવે રસીદના સંદર્ભમાં બેંકરે કઈ સાવચેતીઓ રાખવી જોઈએ તે સમજાવો. (૦૬)

૩. (અ) કોર–બેંકિંગના ફાયદાઓ સમજાવો. (૦૬)
(બ) રક્ષિત અને અરક્ષિત લોન એટલે શું ? અરક્ષિત લોન આપતી વખતે બેંકર તરીકે તમે કઈ કાળજી લેશો ? (૦૬)

<u>અથવા</u>

૩. ધિરાણના હેતુઓ જણાવી, સંગીન બેંક ધિરાણ માટેના સામાન્ય સિધ્ધાંતોની સમજાવો. (૧૨)

૪. (અ)ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ <u>બે</u>) (૦૮)
૧. ચેક પર નિશાની કરવી.
૨. બિલ ઓફ લેડિંગના લક્ષણો
૩. સુનીતિ સંગત ગીરો વ્યવહાર (હાઈપોથિકેશન)
૪. બાંયધરી

(બ) નીચેના સંજોગોમાં એક બેંકર તરીકે તમે કેવી રીતે વર્તશો ? (૦૮)
(૧) તા.૨૮–૦૨–૨૦૧૮ ના રોજ ચુકવણી માટે રજૂ થયેલા ચેક પર તા.૨૮–૦૧–૨૦૧૮ લખેલી છે.
(૨) તમારા એક ગ્રાહક મનહરલાલ કે જેની તરફેણમાં લખેલા રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦ની બીજી બેંકની બાંધી મુદતની થાપણની રસીદ (એફ.ડી.આર.) સામે લોન લેવા માંગે છે.

———————×———————

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium
વિષય: વાણિજ્ય સંચાલન–૪

તારીખ: ૦૬–૦૩–૨૦૧૮ **સીટ નંબર:............**
સમય: ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ **કુલ ગુણ:–૫૦**

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) જવાબો સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર હોવા જરૂરી છે.

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. બજારક્રિયાના વિવિધ ખ્યાલો માત્ર જણાવો.
રે પેદાશશ્રેણી એટલે શું ?
૩. બજારક્રિયા તક એટલે શું ?
૪. બજાર વિભાજનની વ્યાખ્યા આપો.
૫. બજારક્રિયા અંકુશનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

૨. બજારક્રિયા સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. (૧૩)

અથવા

૨. (અ) પેદાશ જીવનચક્રના તબકકાઓની ચર્ચા કરો. (૦૭)
(બ) બજારક્રિયા મિશ્રણના '4P ' સમજાવો. (૦૬)

૩. બજાર સંશોધનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. (૧૩)

અથવા

૩. (અ) બજાર વિભાજનના વસતિ વિષયક આધારોની ચર્ચા કરો. (૦૭)
(બ) બજાર સંશોધનના હેતુઓ જણાવો. (૦૬)

૪. (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ **એક**) (૦૬)
(૧) બ્રાન્ડિંગનું મહત્વ (૨) જાહેરાત અને પ્રસિધ્ધિ વચ્ચેનો તફાવત.
(બ)કેસ સ્ટડી (૦૮)

પરી ઈલેકટ્રોનિક કંપની વિવિધ પ્રકારના મોબાઈલ બનાવે છે. આ મોબાઈલની ગુણવત્તા સારી હોવાથી તે ગ્રાહકો પાસેથી વધુ કિંમત વસુલ કરે છે. તેનું વેચાણ સમગ્ર ભારતમાં છે.

૨૦૧૩માં ગુજરાત ઔદ્યોગિક સમિટમાં ચીન સાથે થયેલા MOU મુજબ ચીનની કંપનીએ ગુજરાતમાં મોબાઈલ બનાવવાનું શરૂ કર્યુ. શરૂઆતમાં તે ઘણી ઓછી કિંમતે મોબાઈલનું વેચાણ કરે છે. આ ઉપરાંત બીજા હરીફો પણ છે.

આરૂષ પટેલ જે બજાર વિભાગના મેનેજર છે, તેમણે કંપનીના સંચાલકોને સલાહ આપી કે મોબાઈલની કિંમતમાં થોડો ઘટાડો કરવામાં આવે, વિદેશના બજારમાં વેચાણ કરવામાં આવે, અને જાહેરાત વધુ કરવામાં આવે તો હરીફાઈમાં ટકી શકાશે.

કંપનીના સંચાલકે આ સૂચનોનો અસ્વીકાર કર્યો. અને જાહેરાત પાછળ બિનજરૂરી ખર્ચ કરવો નથી તેમ જણાવ્યું. મોબાઈલની ગુણવત્તા સારી છે એટલે વેચાણ પર અસર નહિ થાય.

<u>પ્રશ્નો:</u> ૧. પરી કંપનીએ કઈ કિંમત નીતિ અપનાવી છે ?
૨. ચીનની કંપનીએ કઈ કિંમત નીતિ ચાલુ રાખવી જોઈએ ? શા માટે ?
૩. પરી કંપનીએ વર્તમાન કિંમત નીતિ ચાલુ રાખવી જોઈએ ? શા માટે ?
૪. આ કંપનીએ જાહેરાત કરવી જોઈએ? શા માટે ?

——————×——————

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium
વિષયઃ અર્થશાસ્ત્ર

તારીખઃ. ૦૩–૦૩–૨૦૧૮ **સીટ નંબરઃ...........**
સમયઃ ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ **કુલ ગુણઃ–૫૦**

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

૧. અસરકારકમાંગ એટલે શું ?

૨. "આંતરિક દેવું બોજારૂપ નથી ? " સમજાવો.

૩. સરેરાશ અને સીમાંત વપરાશવૃત્તિ એટલે શું ?

૪. વેપારતુલા અને લેણદેણની તુલા વચ્ચે શું તફાવત છે ?

૫. કરને ટાળવું એટલે શું ?

૨. પ્રો. કેઈન્સનો અસરકારક માંગનો સિધ્ધાંત સવિસ્તર સમજાવો. (૧૩)

<u>અથવા</u>

૨. (અ) પ્રો. પિગુનો વેતનકાપનો સિધ્ધાંત સમજાવો. (૦૭)

(બ) મૂડીની સીમાન્ત કાર્યક્ષમતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. (૦૬)

૩. (અ) વ્યાપારચક્ર એટલે શું ? તેના લક્ષણો સમજાવો. (૦૭)

(બ) ગુણકનો સિધ્ધાંત સમજાવો. (૦૬)

<u>અથવા</u>

૩. સમખરીદ શકિતના સિધ્ધાંતનું સાપેક્ષ સ્વરૂપ વર્ણવો. સિધ્ધાંતની મર્યાદાઓ સમજાવો. (૧૩)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે <u>બે</u>) (૧૪)

(૧) કરસંપાતને અસર કરતાં પરિબળો.

(૨) પ્રો. જે.બી.સેનો બજાર નિયમ

(૩) જાહેર ખર્ચની ઉત્પાદન પર અસરો.

(૪) લેણદેણની તુલાની પ્રતિકૂળતા નિવારવાના ઉપાયો.

%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium

વિષય: ઉચ્ચતર નામા પધ્ધતિ–૪

તારીખ:. ૧૨–૦૩–૨૦૧૮ **સીટ નંબર:...........**

સમય: ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ **કુલ ગુણ:–૫૦**

સૂચના : જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

૧. (અ) એક કંપનીના પ્રેફરન્સ શેર પર રૂા.૧,૮૦,૦૦૦નું ડિવિડન્ડ ચઢેલું છે, જે રદ કરવું. તેના બદલામાં પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને રૂા.૭૫,૦૦૦ રોકડા આપવાના છે. અને રૂા.૧૦ નો એક એવા ૩,૬૦૦ ઈકિવટી શેર રૂા.૧૨.૫૦ની બજાર કિંમતે પૂરા ભરપાઈ થયેલા આપવાના છે. મૂડી ઘટાડાના સંદર્ભમાં આમનોંધ લખો. (૦૩)

(બ) પુનઃ રચનાના સંજોગોમાં બંધ થતી કંપનીના ચોપડે નીચે મુજબ બાકીઓ હતી. (૦૨)

સંપાદન ખાતાનો નફો	રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦
લેણી હૂંડી	રૂા. ૨૦,૦૦૦
દેવી હૂંડી	રૂા. ૨૪,૦૦૦

નવી કંપનીએ લેણીહૂંડી અને દેવી હૂંડી લીધાં નથી જેનાં અનુક્રમે રૂા.૧૬,૦૦૦ ઉપજયા અને રૂા.૨૦,૦૦૦ ચૂકવ્યા. પુનઃ રચના ખાતું બનાવો.

(ક) ડિબેંચર હોલ્ડરોને ચૂકવ્યા પછી લિકિવડેટરના હાથ પર રૂા. ૧,૨૯,૦૩૦ની સિલક છે. બિનસલામત લેણદારો રૂા.૧,૬૫,૦૦૦ છે. બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલી રકમ પર ૨% કમિશન મેળવવા લિકિવડેટર હકકદાર છે. લિકિવડેટરનું મહેનતાણું અને બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમની ગણતરી કરો. (૦૩)

(ડ) નીચેની વિગતો કંપનીના પાકાસરવૈયામાં કયા મથાળા – પેટા મથાળા હેઠળ દર્શાવાશે ? (૦૨)
(૧) સૂચિત ડિવિડન્ડ (૨) જાહેરાત ઉપલક ખાતું (૩) ચાલુકામ (૪) નહિં મંગાવેલ ડિવિડન્ડ

૨. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) (૧૨)
(૧) ચાલુ દેવાં અને બિન ચાલુ દેવાં
(૨) બાહય પુનઃ રચનાના હેતુઓ
(૩) મૂડી ઘટાડા અંગે કંપની ધારાની જોગવાઈઓ
(૪) લિકિવડેટરનું મહેનતાણું
(૫) આંતરિક પુનઃ રચનાના કારણો.

૩ નંદિની લિ.નું તા.૩૧–૩–૨૦૧૭ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : (૧૪)

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
ઈ.શેર દરેક રૂા.૧૦ના પૂરા રૂા.૫ ભરાયેલા	૨૦,૦૦,૦૦૦	કાયમી મિલકતો	૨૨,૪૦,૦૦૦
		પાઘડી	૧,૬૦,૦૦૦
૮%ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂા.૧૦૦ના રૂા.૭૫ ભરાયેલા	૧૨,૦૦,૦૦૦	રોકાણો (બજાર કિંમત રૂા.૧,૧૦,૦૦૦)	૧,૩૦,૦૦૦
૯%ના ડિબેંચર્સ	૧૨,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧૩,૬૦,૦૦૦
ડિબેંચર પર ચઢેલ વ્યાજ	૨,૧૬,૦૦૦	દેવાદારો	૨,૪૦,૦૦૦
બેન્ક લોન	૩,૦૦,૦૦૦	લેણી હૂંડી	૯૮,૦૦૦
લોનનું ચૂ. બાકી વ્યાજ	૩૦,૦૦૦	નફા–નુકશાન ખાતું	૮,૫૬,૦૦૦
લેણદારો	૧,૩૮,૦૦૦		
	૫૦,૮૪,૦૦૦		૫૦,૮૪,૦૦૦

નોંધ :– પ્રેફરન્સ શેર પરનું ડિવિડન્ડ એક વર્ષનું બાકી છે.

પુનઃ રચનાની યોજના નીચે મુજબ મંજૂર થઈ.

(૧) પ્રેફ.શેર હોલ્ડરો ડિવિડન્ડ સહિત ૩૦% હક જતો કરે છે. અને બાકીનાને ચૂકવી દીધા.

(૨) ડિબેંચર હોલ્ડરો , જો વ્યાજનો દર વધારીને ૧૦% કરવામાં આવે તો તેમનો વ્યાજનો હકક જતો કરવા સંમત થાય છે.

(૩) જો તાત્કાલિક ચૂકવવામાં આવે તો બેન્ક લોનનું ચૂકવવાનું બાકી વ્યાજ ૫૦% જતું કરવા સંમત થાય છે.

(૪) જો તાત્કાલિક ચૂકવવામાં આવે તો લેણદારો ૫% વટાવ આપવા સંમત થાય છે.

(૫) ન.નુ.ખાતાની બાકી અને પાઘડી પૂરેપૂરી તથા દેવાદારો ૨૫% માંડીવાળો. તથા કાયમી મિલકતો રૂા. ૨૮,૦૦૦ માંડીવાળો.

(૬) રોકાણો બજાર કિંમતે દર્શાવવા. પુનઃ રચના ખર્ચ રૂા. ૬,૭૦૦ થયો છે.

(૭) જરૂરિયાત હોય તેટલો જ ઈકિવટી શેર હોલ્ડરો તેમના હકકમાં ઘટાડો કરવા સંમત થયા છે.

(૮) ઈકિવટી શેરહોલ્ડરો , કાર્યશીલ મૂડી રૂા.૪૦,૦૦૦ રહે તે રીતે અપૂર્ણ ભરાયેલા શેર પર રોકડ આપે છે.

નંદિની લિ.ના ચોપડામાં આમનોંધ લખી પુનઃ રચના પછીનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

<u>અથવા</u>

૩. (અ) કંપનીના સ્વૈચ્છિક વિસર્જનના સંદર્ભમાં લેણદારોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.. (૦૭)

(બ) બાહય પુનઃ રચનાનો અર્થ સમજાવી આંતરિક પુનઃ રચના અને બાહય પુનઃ રચના વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. (૦૭)

૪. વિશાખા લિ.નું તા.૩૧–૩–૨૦૧૭ના રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું તે તારીખે કંપનીનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે. (૧૪)

જવાબદારી	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
દરેક રૂા.૧૦૦નો તેવા ૧૦%ના ૧૫,૦૦૦		મકાન	૫૦,૦૦,૦૦૦
પ્રેફ. શેર	૧૫,૦૦,૦૦૦	મશીનરી	૧૦,૦૦,૦૦૦
૧૦,૦૦૦ અ ઈકિ.શેર દરેક રૂા.૧૦૦નો		ફર્નિચર	૧૦,૦૦,૦૦૦
પૂરા ભરપાઈ	૧૦,૦૦,૦૦૦	રોકાણો	૨૦,૦૦,૦૦૦
૧૫,૦૦૦ બ ઈકિ.શેર દરેક રૂા.૧૦૦નો		સ્ટોક	૨૦,૦૦,૦૦૦
શેર દીઠ રૂા.૬૦ ભરપાઈ	૯,૦૦,૦૦૦	રોકડ – બેંક	૫,૫૦,૦૦૦
૧૫%ના ડિબેંચર્સ	૨૦,૦૦,૦૦૦		
ડિબેંચર પર બાકી વ્યાજ	૧,૫૦,૦૦૦		
રોકાણો પર ગીરો લોન	૮,૦૦,૦૦૦		
ફર્નિચર પર ગીરો લોન	૨,૫૦,૦૦૦		
લેણદારો	૪૯,૫૦,૦૦૦		
	૧,૧૫,૫૦,૦૦૦		૧,૧૫,૫૦,૦૦૦

<u>વધારાની વિગતો :</u> (૧) ડિબેંચર હોલ્ડરોને તા.૩૦–૪–૨૦૧૭ના રોજ ચૂકવવામાં આવે છે. (૨) લેણદારોમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે. (અ) પ્રો.વિ.ફંડ રૂા.૧,૦૦,૦૦૦ (બ) આવકવેરો તા.૩૧–૩–૨૦૧૬ અને તા.૩૧–૩–૨૦૧૭ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે અનુક્રમે રૂા. ૧,૫૦,૦૦૦ અને રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦ (ક) પાણી અને વીજળીના બીલો રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦ (ડ) ૨૦ કારકૂનના છેલ્લા બે મહિનાના માસિક પગાર રૂા.૫૦,૦૦૦ લેખે. (૩) મિલકતોની ઉપજ : રોકાણો રૂા.૬,૫૦,૦૦૦, ફર્નિચર રૂા. ૭,૦૦,૦૦૦ મકાન રૂા. ૪૦,૦૦,૦૦૦, મશીનરી રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦, સ્ટોક રૂા.૫,૦૦,૦૦૦ (૪) વિસર્જન ખર્ચ રૂા. ૫૦,૦૦૦ થયેલ છે. લિકિવડેટરને મિલકતોની ઉપજાવેલ રકમ પર ૪% તથા પસંદગી સિવાયના બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમ પર ૨% મહેનતાણું આપવાનું છે. બધી જ મિલકતોનું વેચાણ લિકિવડેટરે કરેલ છે. લિકિવડેટરનું આવક–જાવક પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

૪. કમલ લિ.નું તા.૩૧–૩–૨૦૧૭ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. (૧૪)

દેવા	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
૧૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર દરેક રૂા.૧૦૦નો		ગીરો મિલકતો	૫,૦૦,૦૦૦
એક એવા પૂરા ભરપાઈ	૧૦,૦૦,૦૦૦	મશીનરી	૨,૭૦,૦૦૦
૪,૦૦૦ ૧૦% ના પ્રેફ. શેર દરેક		પેટન્ટ્સ	૧,૪૦,૦૦૦
રૂા.૧૦૦ નો પૂરા ભરપાઈ	૪,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૪,૦૦,૦૦૦
૧૫%ના ડિબેંચર્સ	૪,૦૦,૦૦૦	દેવાદારો	૩,૬૦,૦૦૦
ડિબેંચર પર ચઢેલ વ્યાજ	૬૦,૦૦૦	બેંક સિલક	૧,૦૦,૦૦૦
જાહેર થાપણો	૨,૦૦,૦૦૦	નફા–નુકશાન ખાતું	૫,૯૦,૦૦૦
લેણદારો	૩,૦૦,૦૦૦		
	૨૩,૬૦,૦૦૦		૨૩,૬૦,૦૦૦

નીચેની પુનઃ રચનાની યોજના કંપનીએ પસાર કરી.

(૧) નિલ–કમલ લિ. નામની નવી કંપનીની સ્થાપના કરવી અને કમલ લિ.નો ધંધો લઈ લેવો.

(૨) કમલ લિ.ના જે શેર હોલ્ડરો આ યોજના સાથે સંમત છે. તેઓને દરેક બે શેરના બદલામાં નવી કંપનીનો એક શેર દરેક રૂા. ૧૦૦નો રૂા.૬૦ ભરપાઈ તરીકે આપવો.

(૩) જે શેર હોલ્ડરો આ યોજના સાથે સંમત નથી તેઓને શેર દીઠ રૂા.૨૦ની ચૂકવણી રોકડમાં કરવી. આવા શેર હોલ્ડરો કે જેઓએ ૮૦૦ ઈક્વિટી શેર ધારણ કરેલા હતા.

(૪) કમલ લિ.ના પ્રેફ.શેર હોલ્ડરોને દર બે પ્રેફ.શેરના બદલામાં નવી કંપનીના પંદર પ્રેફ.શેર ૧૧%ના દરેક રૂા. ૧૦ લેખે આપવા.

(૫) ૧૫%ના ડિબેન્ચર અને તેના ચઢેલ વ્યાજની જવાબદારીની રકમ ચૂકવવા નવી કંપનીના તેટલી જ રકમના દરેક રૂા. ૧૦૦ ના પૂરેપૂરા ભરપાઈ ઈક્વિટી શેરમાં ચૂકવણી નવી કંપની સીધી કરશે.

(૬) કમલ લિ.ના લેણદારો નવી કંપની પાસેથી તેઓની બાકી રકમના ૫૦% રકમ મેળવશે, ૨૫% રકમ માટે દરેક રૂા.૧૦૦ના પૂરેપૂરા ભરપાઈ ઈક્વિટી શેર મેળવશે અને બાકીની રકમ તેઓએ જતી કરી.

(૭) ગીરો મિલકતોની પુનઃ આકારણી કરતાં તેમાં ૨૦% વધારો થયો. મશીનરીની કિંમતમાં ૩૩૧/૩ % ઘટાડો થયો છે. સ્ટોકની કિંમત રૂા.૩,૨૦,૦૦૦ સુધી ઘટાડવાની છે. પેટન્ટ કિંમત વગરના છે.

(૮) પ્રાથમિક ખર્ચ રૂા. ૧૦,૦૦૦ છે.

(૯) દેવાદારો પૈકી રૂા.૩૬,૦૦૦ માંડીવાળો

ખરીદ કિંમત તથા પાઘડી કે મૂડી અનામત શોધી. કમલ લિ.ના ચોપડા બંધ કરવા જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો.

%%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium

વિષય : આંકડાશાસ્ત્ર– ૫

તા. : ૦૯–૦૩–૨૦૧૮ બેઠક નં.......

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણ : ૫૦

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)

(૧) એક મોટા જથ્થામાંથી ૯૦૦ સફરજનમાંથી ૧૦૦ ખરાબ નીકળ્યા તો તે જથ્થામાંથી ખરાબ સફરજનનું પ્રમાણ ૦.૧૬ છે. એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરો.

(૨) કેટલાક જોડકાના યદચ્છ નિદર્શોના સહસંબંધાંક ૦.૭૫ અને પ્રમાણિત દોષ ૦.૦૧૭૫ હોય તો જોડકાની સંખ્યા શોધો.

(૩) એક યાદચ્છિક ચલ x ની કિંમતો ૧૫ , ૧૩ , ૧૧, ૧૦ , ૮ છે. તો બિંદુ ૧૧ ની આસપાસની પ્રથમ બે સાદી પ્રઘાતો મેળવો.

(૪) જો $\mu_2 = 9.2$, $\mu_3 = -3.6$ અને $\mu_4 = 122$ હોય તો β_1 અને β_2 ની કિંમત શોધો.

(૫) વ્યાખ્યા આપો AQL અને LTPD

૨. (અ) ભારતમાં બે પ્રકારની મોટરસાઈકલો ને પેટ્રોલની એવરેજ માટે પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું. પ્રથમ પ્રકારની ૩૬ મોટર સાઈકલોની લિટરદીઠ એવરેજ ૪૪ માઈલ છે. જયારે બીજા પ્રકારની ૭૨ મોટર સાઈકલોની લિટરદીઠ એવરેજ ૪૨.૫ માઈલ છે. તેમના પ્રમાણિત વિચલનો $S_1 = 1.5$ અને $S_2 = 2$ છે. તો બંને પ્રકારના મોટર સાઈકલોની સરેરાશ પેટ્રોલ વપરાશ વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ કરો. (૦૫)

(બ) ગુજરાતના એક જિલ્લામાંથી ૨૦૦૦ માણસોનો યદચ્છ નિદર્શ પસંદ કરી નિરીક્ષણ કરતાં માલમ પડયું કે તેમાં ૧૮૦ માણસો ક્ષયથી પીડાય છે. બીજા જિલ્લામાં ૨૫૦૦ માણસોના યદચ્છ નિદર્શના ૨૨૫ માણસો ક્ષયથી પીડાતા માલમ પડે છે. ઉપરોકત માહિતી પરથી એમ કહી શકાય કે ગુજરાતમાં ૨૦% માણસો ક્ષયથી પીડાય છે. (૦૫)

(ક) ૯૦૦ અવલોકનોવાળી એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી ૬૪ એકમોનો નિદર્શ લેવામાં આવ્યો. નિદર્શ અવલોકનોનો સરવાળો ૨૫૬૦ અને વર્ગોનો સરવાળો ૧, ૧૮,૭૮૪ છે. તો સમષ્ટિ મધ્યકની ૯૯% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો. (૦૪)

<u>અથવા</u>

૨. (અ) એક હીરા (ડાયમન્ડ)નો ઉત્પાદકનો દાવો છે કે એના કુલ ઉત્પાદનમાં ૯૫% ઉત્પાદન સારી ગુણવત્તાવાળું છે. ૨૦૦ હીરાનો એક નિદર્શને ચકાસણી માટે લેવામાં આવ્યો. આ નિદર્શ તપાસ કરતાં તેમાં ૧૮ હીરાઓ ખામીવાળા નીકળ્યા. ઉત્પાદકના ખામીપ્રમાણ અંગેના દાવાની ચકાસણી ૫% ની સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો. તથા સમષ્ટિ પ્રમાણ માટે ૯૫.૪૫ % વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો. (૦૬)

(બ) બે સમુહ પ્લોટોના ઘઉંના ઉત્પાદનની સરેરાશ અને પ્રમાણિત વિચલનોની કિંમતો નીચે આપેલ છે. (૦૪)

વિગત	સમૂહ –૧	સમૂહ –૨
પ્લોટો	૪૦	૬૦
સરેરાશ ઉત્પાદન	૧૦૬૦	૧૦૪૦
પ્ર.વિચલન	૩૫	૪૦

બંને નિદર્શોના પ્ર.વિચલનો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ કરો.

(ક) યાદચ્છિક ચલ x ના વિતરણની ઉગમબિંદુ આજુબાજુની પ્રથમ ચાર સાદી પ્રઘાતો અનુક્રમે ૫,૩૧,૧૪૧ અને ૨૦૦ છે. તો તેની પ્રથમ ચાર કેન્દ્રિય પ્રઘાતો મેળવો. વિતરણના મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન શોધો. (૦૪)

૩.(અ) દ્વિ નિદર્શન યોજના માટે જો $N = 2000$, $n_1 = 50$ $n_2 = 100$, $C_1 = 0$ અને $C_2 = 2$ હોય તો સ્વીકૃતિની સંભાવના (Pa) ATI અને ASN ની કિંમત શોધો. (૦૪)

(બ) ૨% ખામીપ્રમાણ ધરાવતી એક નિદર્શન યોજના (500 , n , c) માટે Pa = 0.6774 અને ATI=229 છે. આ યોજના માટે ક્રિયાલક્ષણ વક્રો દોરો. તથા જો $P_1 = 0.005$ હોય તો ક્રિયાલક્ષણવક્ર પરથી ઉત્પાદકનું જોખમ પણ શોધો. (૦૬)

અથવા

૩. (અ) અતિ ગુણોત્તર વિતરણનો ઉપયોગ કરી ૨% ખામીપ્રમાણ ધરાવતી એક નિદર્શન યોજના (100,201) માટે સ્વીકૃતિની સંભાવના શોધો. તથા ASN, ATI અને AOQ ની કિંમત પણ શોધો. (૦૬)

(બ) એક નિદર્શન યોજના (1000,100,3) માટે AOQ વક્ર દોરો તથા તે પરથી AOQL પણ શોધો. (૦૪)

(ક) જો વિતરણનો મધ્યક =10, વિચરણ =25 અને r_1=1 હોય તો ઉગમબિંદુ આજુબાજુની પ્રથમ ત્રણ સાદી પ્રઘાતો મેળવો. (૦૪)

૪. વિસ્તારથી સમજાવો. (ગમે તે **ત્રણ**) (૧૨)

(૧) O.C. વક્ર

(૨) સમજાવો. (૧) AOQ અને ATI

(૩) વિષમતા અને ઘંટાકારકતાનો અર્થ સમજાવી આવૃત્તિ વિતરણમાં તેનું મહત્વ સમજાવો.

(૪) બે ગુરૂ નિદર્શ પ્રમાણો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.

(૫) બે ગુરૂ નિદર્શ મધ્યકો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.

%%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium

વિષય : નામા પધ્ધતિ અને કરવેરા

તા. : ૦૮–૦૩–૨૦૧૮ સીટ નંબર.......

સમય : ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણ : ૫૦

૧. માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો

(અ) અધિક નફાની બેગણી ગણેલી પાઘડી રૂા. ૭૦,૦૦૦. સરેરાશ ચોખ્ખો નફો (રોકાણનું વ્યાજ બાદ કર્યા પછી) રૂા. ૬૫,૦૦૦. અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૫% કુલ મિલકતો કુલ દેવાં કરતાં બેગણી છે. રોકાણો કુલ મિલકતોના ૧/૧૨ ભાગ જેટલા છે. તો રોકાણોની કિંમત શોધો. (૦૩)

(બ) મકાનનું મ્યુનિસિપલ આકારણી મુજબ મૂલ્ય રૂા.૩,૬૦,૦૦૦ છે. વાજબી ભાડું રૂા. ૫,૪૦,૦૦૦, પ્રમાણિત ભાડું રૂા. ૪,૫૦,૦૦૦ મકાન મિલકત માસિક રૂા. ૪૨,૦૦૦ના ભાડાથી આપેલ હતું. આમ છતાં તા.૩૦–૧૦–૨૦૧૫ના રોજ ભાડેઆતે મકાન ખાલી કર્યુ હતું. નવેમ્બર, ૨૦૧૫થી જાન્યુઆરી ૨૦૧૬ના માસમાં મકાન ખાલી રહયું હતું, જે તા.૧–૨–૨૦૧૬થી માસિક રૂા.૫૪,૦૦૦ના ભાડાથી ભાડે આપવામાં આવ્યું મ્યુનિ. આકારણીના ૧૫% લેખે મ્યુનિ. વેરો ભર્યો હતો. (૦૩)

આકારણી વર્ષ ૨૦૧૬–૧૭ માટે મકાન–મિલકતની ચો.વાર્ષિક મૂલ્ય શોધો.

(ક) શ્રી રાવલ તા. ૧–૧–૮૪ થી એક કંપનીના કર્મચારી છે. તેને ૧–૭–૨૦૧૩ થી અમલમાં આવે તેવા રૂા.૨૮,૦૦૦–૮૦૦–૪૪,૦૦૦ના ગ્રેડથી રૂા. ૨૯,૬૦૦ પગાર નકકી થયો. તે પગારના ૧૫% લેખે મોંવારી ભથ્થું મેળવે છે, કે જે નિવૃત્તિના લાભ માટે ગણતરીમાં લેવાય છે. તેઓ તા.૧–૨–૨૦૧૬ના રોજ નોકરીમાંથી નિવૃત્ત થયા. તેને તેના માલિક તરફથી રૂા.૬,૮૦,૦૦૦ની ગ્રેચ્યુઈટી મળી. (૦૪)

નીચેના સંજોગોમાં આ.વ. ૨૦૧૬–૧૭ માટે કરપાત્ર ગ્રેચ્યુઈટી ગણો.

(૧) ૧૯૭૨ના ગ્રેચ્યુઈટી ચુકવણી કાયદાને લાગુ પાડવામાં આવે તો

(૨) ૧૯૭૨ના ગ્રેચ્યુઈટી ચુકવણી કાયદાને લાગુ ન પાડવામાં આવે તો

૨. (અ) કુ. ઈલિયાના ચોપડા દિલ્હીમાં સ્થિત બે એકસરખા મકાનોના માલિક છે. બંને કે જેનો અંગત વપરાશ માટે છે. નીચે આપેલી માહિતી પરથી કયું મકાન સ્વ.–રહેઠાણ માટે લેવું તે સૂચવો. (૧૦)

વિગત	મકાન–૧ રૂા.	મકાન – ૨ રૂા.
સ્ટાન્ડર્ડ રેન્ટ એકટ મુજબ પ્રમાણિત ભાડું	૩,૩૦,૦૦૦	૩,૩૦,૦૦૦
વાજબી ભાડું	૩,૬૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦
મ્યુનિસિપલ આકારણી	૩,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
મ્યુનિ. વેરો (ચૂકવેલ)	૩૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
વીમા પ્રિમીયમ (ચૂકવેલ)	૨૦,૦૦૦	––

બન્ને મકાનોનું બાંધકામ સપ્ટેમ્બર , ૨૦૧૩ના રોજ પૂરું થયું હતું. તેણીએ મકાન નં. ૨ ના બાંધકામ માટે તા. ૧–૬–૨૦૧૨ના રોજ વાર્ષિક ૯%ના વ્યાજે રૂા. ૨૫,૦૦,૦૦૦ની લોન લીધી હતી. લોન તા.૩૦–૬–૧૬ના રોજ પરત કરી હતી.

(બ) શ્રી મોદી હિન્દુસ્તાન લિ.ના કર્મચારી છે અને મૂળ પગાર માસિક રૂા. ૧૩,૦૦૦ છે, તેઓ મૂળ પગારના ૨૦% લેખે મોંઘવારી ભથ્થું મેળવે છે. ૭૫%લેખેનું મોંઘવારી ભથ્થું નોકરીની શરત મુજબ પગારમાં સમાવેશ થાય છે. કંપની તેમને માસિક રૂા. ૭,૦૦૦ લેખે ઘરભાડા ભથ્થું આપે છે. (૦૫)

તા. ૧–૧૨–૨૦૧૫ના રોજથી અમલમાં આવે તે મુજબ મૂળ પગારમાં રૂા. ૨,૦૦૦નો ઈજાફો મેળવ્યો હતો.

તા. ૩૦–૯–૨૦૧૫ સુધી તેઓ તેના માતાપિતા સાથે રહયા હતા. તા. ૧–૧૦–૨૦૧૫ના રોજ દિલ્હીમાં એક ભાડાના મકાનમાં ગયા અને ભાડાપેટે માસિક રૂા.૬,૦૦૦ ચૂકવે છે. તેમને પાછલા વર્ષનો બાકી પગાર રૂા. ૧૫,૬૧૦નો મળ્યો.

આકારણી વર્ષ ૨૦૧૬–૧૭ માટે તેનો ગ્રોસ પગાર ગણો.

અથવા

૨. મીરા ૧–૫–૨૦૧૩ના રોજ કિશન લિ.માં રૂા.૧૫,૦૦૦–૫૦૦–૧૭,૦૦૦–૬૦૦–૨૦,૦૦૦ના ગ્રેડમાં **(૧૫)**
નોકરીમાં જોડાયા અને નિમણૂંકની તારીખે તેણીનો પગાર માસિક રૂા.૧૬,૫૦૦ મૂળ પગાર તરીકે નકકી થયો હતો.

<u>અન્ય માહિતી</u> :

(૧) મોંઘવારી ભથ્થું મૂળ પગારના ૬૦% લેખે (૫૦% મોંઘવારી ભથ્થું નિવૃત્તિના લાભ માટે ધ્યાનમાં લેવાય છે.)
(૨) તેણીને ૧.૮ લિટર એન્જિનની કયૂબિક કેપેસીટીવાળી મોટરની સવલત ડ્રાઈવર સહિત આપવામાં આવી છે. જેનો ઉપયોગ ધંધા માટે અને અંગત હેતુ માટે છે.
(૩) મીરા દ્વારા કરેલ વેચાણ રૂા. ૧૦,૫૦,૦૦૦ પર ૨% કમિશન મળેલ છે.
(૪) બોનસ રૂા. ૨૦,૦૦૦
(૫) તેણીને ભાડા વગરના સજાવટવાળા મકાનની સવલત મળી છે. મકાન માટે માલિકે માસિક રૂા.૯,૦૦૦ લેખે ચૂકવ્યા અને ફર્નિચર માટે માસિક રૂા. ૧,૫૦૦ પણ ચૂકવ્યા.
(૬) માન્ય પ્રોવિડન્ડ ફંડમાં પગારના ૧૫% લેખે કર્મચારી ફાળો આપે છે. તેના માલિક પણ એટલો જ ફાળો આપે છે. આ ફંડમાં વાર્ષિક ૧૪% લેખે જમા થયેલું વ્યાજ રૂા. ૨૧,૦૦૦ હતું.
(૭) મીરાના પુત્રનો અંગત ખર્ચ રૂા. ૧૦,૦૦૦ની ચુકવણી માલિક દ્વારા કરવામાં આવી.
(૮) ત્રણ બાળકો માટેનું શિક્ષણ ભથ્થું વાર્ષિક રૂા. ૫,૦૦૦ લેખે.
(૯) મેડિકલ ભથ્થું માસિક રૂા. ૧,૦૦૦ લેખે.
(૧૦) તા.૧૮–૧૦–૨૦૧૫ના રોજ માલિક દ્વારા મીરાના અંગત ઉપયોગ માટે મ્યુઝિક સિસ્ટમ આપવામાં આવ્યું હતું માલિકીની ફેરબદલી થઈ નથી મ્યુઝિક સિસ્ટમની પડતર રૂા. ૩૦,૦૦૦ છે, જે માલિકના માલિકીની છે.
(૧૧) કંપનીના વાર્ષિક સંમેલનમાં ભેટમાં મળેલ ઘડિયાળ રૂા. ૧૫,૦૦૦

આકારણી વર્ષ ૨૦૧૬–૧૭ માટે નીચેના સંજોગોમાં પગારની આવક ગણો.

જો પ્રોવિડન્ડ ફંડઃ

(અ) કાયદા મુજબનું પ્રોવિડન્ડ ફંડ હોય તો (બ) માન્ય પ્રોવિડન્ડ હોય તો (ક) અમાન્ય પ્રોવિડન્ડ હોય તો

૩. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૦)

(૧) શારીરિક અશકત વ્યકિતની બાબતમાં કપાત (કલમ ૮૦ –U) અને ચૂકવેલ ભાડા અંગેની કપાત (કલમ ૮૦ –GG)
(૨) પોતાના રહેઠાણ માટેના મકાનનું વાર્ષિક મૂલ્ય
(૩) ગ્રેચ્યુઈટી
(૪) વ્યકિતનું કરવેરા આયોજન
(૫) જાહેર પ્રોવિડન્ડ ફંડ
(૬) કરમુકત સવલતો
(૭) પાઘડીને અસર કરતાં પરિબળો
(૮) ઘરભાડા ભથ્થું

૪. (અ) નીચેની માહિતી પરથી અધિક નફાની પાંચ વર્ષની ખરીદીને આધારે પાઘડીની કિંમત નકકી કરો. (૦૭)

વર્ષ	ઘસારો, ડિબેંચર પર વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાંનો નફો (રૂા.)	આવક વેરો (રૂા.)	સામાન્ય અનામત (રૂા.)	ડિરેકટર ફી (રૂા.)
૨૦૧૨–૧૩	૬,૦૦,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
૨૦૧૩–૧૪	૫,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
૨૦૧૪–૧૫	૭,૦૦,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
૨૦૧૫–૧૬	૮,૦૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
૨૦૧૬–૧૭	૯,૦૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦

<u>**વધારાની માહિતી**</u> :

(૧) તા. ૧–૪–૨૦૧૨ના રોજ કંપનીએ રૂા. ૧૦૦ના એક એવા રૂા. ૫,૦૦,૦૦૦ના ૧૦%ના ડિબેંચર્સ અને ૫%ના પ્રેફરન્સ શેર રૂા. ૧૦૦ના એવા રૂા.૩,૬૦,૦૦૦ બહાર પાડયા હતા.

(૨) તા. ૩૧–૩–૨૦૧૭ના રોજ કાયમી મિલકતોની ઘસારા બાદ કિંમત રૂા. ૬,૦૦,૦૦૦ હતી. કાયમી મિલકતોની ખરીદી તા. ૧–૪–૨૦૧૨ના રોજ કરવામાં આવી હતી. ઘસારો દર વર્ષે વાર્ષિક ૧૦% લેખે સીધી લીટીની પધ્ધતિએ ગણવામાં આવે છે.

(૩) જોખમ વગરના વળતરનો દર ૧૨% છે, જયારે ધંધામાં રહેલા જોખમનું અંદાજી વળતર ૩% છે.

(૪) આવકવેરાનો દર ૪૦% લેખે ગણવાનો છે.

(૫) ડિરેકટરની ફી ૨૦૧૬–૧૭ના વર્ષના આધારે ગણવાની છે.

(બ) મોદી લિ.ના ૩૧મી માર્ચ ૨૦૧૭ના રોજના વાર્ષિક હિસાબો નીચે મુજબ માહિતી પૂરી પાડે છે. (૦૮)

(૧) શેરમૂડી (પૂરા ભરપાઈ)

ઈકિવટી – ૧,૦૦,૦૦૦ શેર્સ રૂા. ૧૦ના એક એવા

૧૨% પ્રેફરન્સ – ૨૦,૦૦૦ શેર્સ રૂા. ૫૦ના એક એવા

(૨) અનામત અને વધારો રૂા. ૧,૫૦,૦૦૦

(૩) પ્રાથમિક ખર્ચા રૂા. ૩૦,૦૦૦

(૪) હિસાબો મુજબ મિલકતોનું મૂલ્યાંકન રૂા. ૨,૫૦,૦૦૦થી ઓછું કરવામાં આવેલ છે.

(૫) પાછલા ત્રણ વર્ષનો કર પહેલાંનો સરેરાશ નફો રૂા. ૫,૦૦,૦૦૦ હતો. કરવેરાનો દર ૫૦%

(૬) અનુકૂળ બજારની પરિસ્થિતિને કારણે કર પહેલાંના નફામાં ૨૦% વધારો થવાનો અંદાજ છે.

(૭) અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૫% છે.

ઈ.શેરની વાજબી કિંમત શોધો.

<u>**અથવા**</u>

૪. નીચે વિષ્ણુ લિમિટેડના ધંધાની વિગતો આપી છે. આ કંપનીનો ધંધો શિવ લિમિટેડ ખરીદી લેવાના છે. (૧૫) તમારે નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને વિષ્ણુ લિમિટેડના ધંધાની પાઘડીની કિંમત તેના અધિક નફાની બે વર્ષની ખરીદીને આધારે ગણવાની છે.

	રૂા.
રૂા. ૧૦૦ નો એક એવા ૩,૦૦૦ ૧૦%ના પ્રેફ. શેર	૩,૦૦,૦૦૦
રૂા. ૧૦૦ નો એક એવા ૧૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર	૧૦,૦૦,૦૦૦
અનામત વધારો	૧,૦૦,૦૦૦
ચાલુ દેવાં	૧,૦૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૫૦,૦૦૦
ઘસારા ફંડ (સ્થિર મિલકતો પર)	૫૦,૦૦૦

વિષ્ણુ લિમિટેડના ડિરેકટર (જેમની સંખ્યા બે છે) તે શિવ લિમિટેડના બોર્ડ ઓફ ડિરેકટર્સમાં નિમાવાના છે. તેમની દરેકની સેવાની કિંમત વાર્ષિક રૂા. ૫,૦૦૦ છે. (અને ભવિષ્યમાં પણ રહેશે) પરંતુ આવી સેવા અંગે કોઈ રકમ વિષ્ણુ લિમિટેડના નફા સામે લખવામાં આવી નથી.

છેલ્લા ૪ વર્ષનો કુલ નફો (૫૦% આવકવેરો ગણ્યા પહેલાંનો) રૂા. ૨૮,૪૦,૦૦૦ હતો. બજારમાં રોકાણો પર વ્યાજ ૮% છે, જ્યારે વ્યાપારમાં રોકેલી મૂડી પર જોખમ વળતર દર ૨% છે.

કંપનીની કુલ મિલકતોની વહેંચણી નીચે મુજબ છે.

કાયમી મિલકતો – કુલ મિલકતોના ૭૦% પ્રમાણે છે.

ચાલુ મિલકતો – કુલ મિલકતોના ૨૦% પ્રમાણે છે.

રોકાણો – કુલ મિલકતના ૫% છે, જેમાં બિન ધંધાકીય રોકાણો ૫૦% છે.

અવાસ્તવિક મિલકત – કુલ મિલકતના ૫% પ્રમાણે છે.

કાયમી મિલકતોની બજાર કિંમત તેની ચોપડા કિંમત કરતાં ૧૦% વધારે છે., જ્યારે ચાલુ મિલકતોની ચોપડે કિંમત રૂા. ૧૦,૦૦૦ વધારે ગણવામાં આવી છે. અવાસ્તવિક મિલકતો રૂા. ૫,૦૦૦ વધારે ગણવામાં આવી છે. રોકાણો પર ૧૦% વ્યાજ મળે છે.

%%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium
વિષયઃ ઉચ્ચતર નામા પધ્ધતિ–૩

તારીખઃ. ૧૦ –૦૩–૨૦૧૮ **સીટ નંબરઃ............**
સમયઃ ૦૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ **કુલ ગુણઃ–૫૦**

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) તમામ જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

૧. (અ) રૂા.૨૦,૦૦,૦૦૦ના કરાર પૈકી ૭૫% ભાગનું કામ પૂરું થયેલ છે તે બદલ રૂા.૧૪,૦૦,૦૦૦નું પ્રમાણપત્ર મળતાં કરારના કુલ ખર્ચ રૂા.૧૧,૨૦,૦૦૦ થયા હોય તો બિનપ્રમાણિત કામની પડતર તથા બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત શોધો. (૦૩)

(બ) હેતા ટ્રાન્સપોર્ટ બે સ્થળો વચ્ચે માલસામાનની હેરાફેરી કરવા માટે વાહનોનો કાફલો ધરાવે છે. જેની વિગત નીચે મુજબ છે. (૦૩)

વાહનોની સંખ્યા	૧૦	૫	૨૦
ક્ષમતા ટનમાં	૨	૬	૫

દરેક વાહન ૧ દિવસમાં ૫ ટ્રિપ કરે છે. અને દરેક ટ્રિપમાં ૧૦ કિ.મી.નું અંતર કાપે છે. દરેક વાહન તેની ક્ષમતાના ૮૦% જેટલું વહન કરે છે. સરેરાશ ૧૦% જેટલાં વાહનો દરરોજ રિપેરમાં હોય છે. માલવહનનું કામ મહિનામાં ૨૫ દિવસ થાય છે. માસિક ટન કિલોમીટરની ગણતરી કરો.

(ક) એક પ્રક્રિયામાં રૂા.૬૮૮૦૦ ની કિંમતે ૪૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. સામાન્ય બગાડ ૧૦% છે. દરેક એકમની ભંગાર કિંમત ૧૦ રૂા. છે. ખરેખર ઉત્પાદન ૩૬૪૦ એકમો હોય તો અસામાન્ય વધારાની કિંમત કેટલી હશે ? (૦૪)

૨. મેસર્સ નવનીતલાલ અને જયંતીલાલ કોન્ટ્રાકટર તરીકે ભાગીદારીમાં ધંધો ચલાવે છે. તેઓ તરફથી કરાર નં. – ૧૫૫ અંગે તા. ૩૧મી ડિસેમ્બર –૨૦૧૭ના રોજ નીચેની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી છે. (૧૪)

(૧) ટેન્ડરની કિંમત રૂા. ૫,૨૫,૦૦૦
(૨) કરારની કિંમત રૂા. ૫,૦૦,૦૦૦
(૩) કરાર કામ શરૂ કર્યા તા. ૧ લી મે – ૨૦૧૭
(૪) રકમ ચૂકવવાની શરતો આર્કિટેકટે વખતોવખત પ્રમાણિત કરેલ કામના ૭૫% રકમ અને કામ પુરું થયે બાકીની રકમ
(૫) કરાર વખતે ડિપોઝીટ ભરી રૂા. ૫૦,૦૦૦

પ્લાન્ટ કામ પર મોકલ્યો	૧,૦૦,૦૦૦
પગાર અને મજૂરી	૯૮,૦૦૦
સ્ટોરમાંથી મોકલેલ માલ	૮,૦૦૦
કરાર માટે માલસામગ્રીની ખરીદી	૨૭,૫૦૦
માલસામગ્રી પાછી મોકલી	૫૦૦
આડકતરા ખર્ચનો પ્રમાણસર ભાગ	૩,૦૦૦
માલસામગ્રી કરાર નં. ૨૬૭ માં મોકલી	૨,૦૦૦
માલસામગ્રીનો સ્ટોક (૩૧–૧૨–૨૦૧૭)	૫,૦૦૦
પ્લાન્ટને મરામત	૩,૦૦૦
કરાર અંગે રોકડા મળ્યા	૫૦,૦૦૦
પ્રમાણિત નહીં થયેલ કામની કિંમત	૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

(૧) સ્થાપત્ય નિષ્ણાંતના પ્રમાણપત્ર મુજબની કિંમત પેટે મળેલ રોકડનાં પ્રમાણમાં થયેલ નફાનો $^{2}/_{3}$ ભાગ નફાનુકશાન ખાતે લઈ જઈને તા.૩૧મી ડિસેમ્બર ૨૦૧૭ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરારખાતું બનાવો.

(૨) ચાલુકામ ખાતું બનાવો.

(૩) ચાલુકામ ખાતાની બાકી ૩૧–૧૨–૨૦૧૭ના રોજ પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો.

(૪) યંત્ર પર ૧૨% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.

અથવા

૨. પટેલ ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની ૧૦ ટનની શકિત ધરાવતી એક ટ્રક સંબંધી નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે. (૧૪)

ટ્રકની પડતર	રૂ.૨૦,૦૦,૦૦૦
અંદાજિત આયુષ્ય	૨૦ વર્ષ
ભંગાર કિંમત	૧૦%
ડિઝલ , ઓઈલ , ગ્રીસ	ટ્રીપ દીઠ રૂા. ૨૦૦ દરેક બાજુએ
મરામત અને નિભાવ	માસિક રૂા. ૫,૦૦૦
ડ્રાઈવરનો પગાર	માસિક રૂા. ૧૨,૦૦૦
કિલનરનો પગાર	માસિક રૂા. ૮,૦૦૦
વીમો	વાર્ષિક રૂા. ૯,૬૦૦
લાયસન્સ – કરવેરા	વાર્ષિક રૂા. ૧૮,૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચા	વાર્ષિક રૂા. ૧૫,૦૦૦

આ ટ્રક એક શહેર થી બીજા શહેર વચ્ચે ૧૨૦ કિ.મીના અંતરે માલનું વહન કરે છે. જતા ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે. જયારે વળતા ફેરામાં ક્ષમતાના ૨૦% નૂર મળે છે. દરરોજની એક રાઉન્ડ ટ્રીપ શકય છે. ટ્રક મહિનામાં સરેરાશ ૨૫ દિવસ ચાલે છે.

ટન કિ.મી પડતર શોધો. નૂરના ૫૦% નફો કમાવો હોય તો ટન કિ.મી. દીઠ નૂર શોધો. તેમજ જતા ટ્રીપનું નૂર શોધો.

૩. R લિમિટેડની પેદાશ તૈયાર થતાં પહેલાં ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. ફેબ્રુઆરી , ૨૦૧૮ના ઉત્પાદનને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. (૧૪)

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
વપરાયેલ કાચો માલ (ટનમાં)	૨૫૦૦	૫૦૦	૨૫૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૬૬૨૫૦	૪૫૪૮૦	૬૦૦૦૦
માલની ટનદીઠ પડતર	૬૦	૧૦૦	૧૨૦
ઉત્પાદનમાં શિરોપરી ખર્ચ	૩૪૦૦૦	૬૩૦૦૦	૩૭૫૦૦
પ્રક્રિયાને લીધે વજનમાં ઘટ (દાખલ કરેલ ટનમાં ટકા)	૫%	૬%	૪%
પ્રક્રિયાને લીધે ભંગાર (દાખલ કરેલ ટનના)	૮%	૧૦%	૬%
બગાડની વેચાણ કિંમત ટનદીઠ	૫૦	૭૦	૧૦૦
ખરેખર ઉત્પાદન (ટનમાં)	૨૧૦૦	૨૨૫૦	૨૨૦૦

A પ્રક્રિયાનો કાચો માલ બીજી પ્રક્રિયા Bના કાચામાલ તરીકે ટ્રાન્સફર થાય છે. અને પ્રક્રિયા C નો તૈયાર માલ ગોડાઉનમાં લઈ જવામાં આવે છે. કોઈ પણ પ્રક્રિયામાં શરૂઆતનો કે આખરનો સ્ટોક નથી ઉપરાંત ચાલુ કામનો સ્ટોક પણ નથી

ઉપરની માહિતી પરથી તૈયાર કરો.

(૧) પ્રક્રિયાનાં ખાતા

(૨) દરેક પ્રક્રિયાની એકમદીઠ પડતર

(૩) અસામાન્ય બગાડ અથવા અસામાન્ય વધારાનું ખાતું

અથવા

૩. (અ) નીચેની માહિતી કારખાના પડતરના હિસાબોમાંથી લેવામાં આવી છે. (૦૭)

માલસામાન ૧૨૫૦૦ રૂા.

મજૂરી :

વિભાગ A ૬૦ કલાક , કલાક દીઠ ૧૦ રૂા.
વિભાગ B ૫૦ કલાક , કલાક દીઠ ૨૦ રૂા.
વિભાગ C ૪૦ કલાક , કલાક દીઠ ૩૦ રૂા.
વિભાગ D ૩૦ કલાક , કલાક દીઠ ૪૦ રૂા.

ચલિત શિરોપરી ખર્ચ :

વિભાગ A ૫૦,૦૦૦ રૂા. ૧૦૦૦૦ કામદાર કલાકો માટે
વિભાગ B ૪૦,૦૦૦ રૂા. ૮૦૦૦ કામદાર કલાકો માટે
વિભાગ C ૩૦,૦૦૦ રૂા. ૬૦૦૦ કામદાર કલાકો માટે
વિભાગ D ૨૫,૦૦૦ રૂા. ૫૦૦૦ કામદાર કલાકો માટે

સ્થિર ખર્ચ :

૫૦૦૦ સામાન્ય કામના કલાકો માટે અંદાજે ૧,૦૦,૦૦૦ રૂા.

જોબની કુલ પડતર નકકી કરો.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો. (૦૭)

(૧) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
(૨) માલસામાન ભાવ વિચલન
(૩) માલસામાન વપરાશ વિચલન

ખરીદેલ માલસામાનનો જથ્થો ૩૦૦૦ એકમો, ખરીદેલ માલસામાનની કિંમત ૯૦૦૦ રૂા. એક ટન માલના ઉત્પાદન માટે માલસામાનનો પ્રમાણ જથ્થો ૩૦ એકમો
માલસામાનનો પ્રમાણ ભાવ ૨.૫૦ રૂા.
માલસામાનનો શરૂઆતનો સ્ટોક નથી.
આખરનો માલસામાનનો સ્ટોક ૫૦૦ એકમો.
આ સમય દરમિયાન ખરેખર ઉત્પાદન ૮૦ ટન

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે **ત્રણ**) (૧૨)

(૧) જોબ પડતર પધ્ધતિની લાક્ષણિકતાઓ
(૨) પ્રમાણિતકામ અને બિનપ્રમાણિતકામ
(૩) સેવા પડતર પધ્ધતિના લક્ષણો
(૪) સંયુકત પેદાશ અને ઉપપેદાશ
(૫) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિની મર્યાદાઓ

%%%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- March- 2018

S.Y.B.Com.- Sem -IV –Gujarati Medium

Foundation Course in English : Language Through Literature

Date :07/03/2018 **Roll No. :**
Time : 80.00 To 10.00 **Total Marks : 50**
Instruction : Figures to the right indicate full marks.
Indicate your options clearly.

1. Answer in brief any five of the following : 10

i. Why did Arun allow Deepak to stay even though he didn't know cooking ?

ii. Why was Datta scared ?

iii. What were the terms under which Pahom could claim land from the Bashkirs ?

iv. What lesson does the young man learn from his illness?

v. What does Kipling mean by the expression 'the common touch'?

vi. What incident does the poem, *The Felling of the Banyan Tree* describe ? When did this take place ?

vii. Why should we have empathy for other people's problems ?

2.a. Bring out the humour in the story *The Gold Frame* . **13**

OR

b. 'All it takes to change a man is a bit of kindness' – Justify this statement with reference to the story *The Thief.* **13**

3.a. Bring out the significance of the title *How Much Land Does a Man Need* . **13**

OR

b. Examine the significance of the poem *If* by Rudyard Kipling. **13**

4.a. Imagine that you just attended the NSS camp. Narrate your experiences there. **07**

OR

a. Summarize the passage below : 07

Nobody likes staying at home on a public holiday-especially if the weather is fine. Last August we decided to spend the day in the country. The only difficulty was that millions of other people had exactly the same idea. We moved out of the city slowly behind a long line of cars, but at last we came to a quiet country road and, after some time, stopped at a lonely farm. We had brought plenty of food with us and we got it out of the car. Now everything was ready so we sat down near a path at the foot of a hill. It was very peaceful in the cool grass – until we heard bells ringing at

the top things and run back to the car as quickly as possible. There were about two hundred sheep coming towards us down the path !

4.b. Do as directed : (any seven) **07**

i. Use the following expression in the sentence of your own :
child's play

ii. Give Synonyms :
Respectful, start

iii. Give antonyms :
Simple, antiquity

iv. Datta picked up ________ few pieces of ________ wood from ________ pile of lumber. (Fill in the blanks with suitable articles)

v. The Chief accepted them, and seated himself in the place of honour.
(change the tense to the simple present tense)

vi. Siddharth meditated ________ a Bodhi tree.
(under/below/in)

vii. My friend Deepak ________ (to cook) food for us.
(Fill in the blank using the correct form of the verb given in the brackets)

viii. Use the phrase 'think over' in a sentence of your own.

===== Best of Luck =======